

OBSAH

Úvodní poznámky k překladu	9
Předmluva k 1. vydání	17
Předmluva ke 2. vydání	19

ÚVOD

1. První základní otázka	23
2. Demiurg v člověku	25
3. Smysl „praktického“ ve filosofii	27
4. Hodnotové bohatství skutečna a účast na něm	29
5. Druhá základní otázka	31
6. Hodnotový obsah osoby a situace	33
7. O míjení	35
8. Moderní člověk	37

STRUKTURA ETICKÉHO FENOMÉNU

(fenomenologie mravů)

I. Kontemplativní a normativní etika ... 43

1. Otázka kompetence praktické filosofie	43
a) Všeobecná povaha mravních příkazů a jejich nárok na platnost	43
b) Etický relativismus	45
c) Etický absolutismus	46
2. O učitelnosti ctnosti	47
a) Sokratova věta	47
b) Křesťanský pojem hříchu	48
c) Schopenhauerova etika čisté teorie	49
d) Platonův „Menon“ a řešení aporie	51
3. Oprávněný smysl normativního v etice	54
a) Zprostředkovaně normativní	54
b) Viditelné pracovní pole etiky a idea etiky	55
c) Etika a pedagogika	56
d) Teoretický a etický apriorismus	57

II. Mnohost morálek a jednota etiky	61
4. Rozmanitost a jednota v mravním vědomí	61
a) Historická rozmanitost mravních příkazů	61
b) Platná morálka a čistá etika	62
c) Další dimenze rozmanitosti	64
d) Hledaná jednota a zkoumání hodnot	65
5. Vědění o dobru a zlu	67
a) Příkazy, účely a hodnoty	67
b) Mýtus o stromu poznání	69
c) Nietzscheův objev a objevitelův omyl	70
6. O cestě objevování hodnot	72
a) Revoluce étosu a úže hodnotového vědomí	72
b) Nositel ideje a masa	74
c) Etika hledící zpět a vpřed	77
d) Teoretické a etické bádání o principech	78
e) Kategorie a hodnoty, zákony a příkazy	81
f) Etická skutečnost a fakt primárního vědomí hodnot	82
g) Možnost zkresení a nepravé mravní vědomí	85
7. Orientační oblasti mravního fenoménu	86
a) Rozsah daného v bádání o hodnotách	86
b) Právo a etika	88
c) Náboženství a mýtus	90
d) Psychologie, pedagogika, politika, dějiny, umění a umělecké tvoření	92
III. Scestí filosofické etiky	95
8. Egoismus a altruismus	95
a) Morálka sebezachování a sebezprosažení	95
b) Smysl a nesmyslnost teorie egoismu	96
c) Metafyzika altruismu	98
d) Vcítění a zpětné vcítění	100
e) Základní vztah mezi „Já“ a „Ty“. Konflikt a hodnota obou tendencí	102

9. Eudaimonismus a utilitarismus	105
a) Aristippos a Epikuros	105
b) Stoa	106
c) Křesťanství a novoplatonismus	108
d) Sociální eudaimonismus novověku	110
10. Kritika eudaimonismu a jeho etický smysl	111
a) Přirozené meze utilitarismu	111
b) Oprávněnost a meze etiky výsledku	112
c) Návrat zpronevěřených hodnot	114
d) Hodnotové omyly v sociálním eudaimonismu a jejich nebezpečí	115
e) Vlastní hodnota eudaimonie a její vztah k vlastním mravním hodnotám	116
f) Snaha o štěstí a schopnost ke štěstí	119
IV. Kantova etika	122
11. Subjektivismus praktického rozumu	122
a) Kantovo učení o „subjektivním“ původu měří	122
b) Transcendentální subjektivismus a svoboda vůle	125
c) Kantova alternativa	126
d) Chybný úsudek v Kantově apriorismu	128
12. Schelerova kritika formalismu	131
a) Smysl „formálního“ v kategorickém imperativu	131
b) Historický předsudek — protěžování formy	132
c) Formalismus a apriorismus	133
13. Schelerova kritika intelektualismu	135
a) Intelektualismus a apriorismus	135
b) Smyslovost, danost a aposteriornost	136
c) Myšlení, rozum a apriornost	137
d) Emocionální apriorismus hodnotového citu	139
e) Idea „materiální hodnotové etiky“	142

V. O podstatě etických hodnot	143
14. Hodnoty jako esence	143
a) Předběžný smysl esence	143
b) Statky a hodnoty statků	145
c) Vztah mezi apriorností a absolutností hodnot	149
d) Vůle, účel a morální hodnotový soud	151
e) Příklad a následování	153
f) Etická tvorba ideálu a vědomí hodnot	155
g) Přičítání, odpovědnost a vědomí viny	156
h) Svědomí a etické hodnotové a priori	158
i) Antický pojem ctnosti jako materiální hodnotový pojem ..	160
15. Relativnost a absolutnost hodnot	162
a) Subjektivnost a relativnost	162
b) Relativnost statků vůči subjektu a relační struktura materie hodnot	163
c) Absolutnost mravních hodnot a relativnost k nim připojených hodnot statků	165
d) Materiální relativnost mravních hodnot vůči osobám jako objektům	168
e) Materiální relativnost mravních hodnot vůči osobě jako subjektu	169
f) Vzájemné zasahování relativností a absolutnost mravních hodnot	170
16. O bytí hodnot jako ideálním bytí o sobě	172
a) Gnoseologické bytí hodnot o sobě	172
b) Etická skutečnost a eticko-ideální sféra	174
c) O ideálním bytí o sobě vůbec	176
d) Eticko-ideální bytí hodnot jako bytí o sobě	178
e) Hodnotový omyl a hodnotová slepota	180
f) Putování hodnotového pohledu a hranice poznání hodnot	182
17. Hodnoty jako principy	184
a) Vztah hodnot ke skutečnosti	184
b) Hodnoty jako principy eticko-ideální sféry	185
c) Hodnoty jako principy eticko-aktuální sféry	187

d) Hodnoty jako principy eticko-reálné sféry	190
e) Teleologická metafyzika hodnot a etický hodnotový fenomén	192

VI. O podstatě mětí

18. Poměr hodnoty a mětí	195
a) Ideální mětí	195
b) Aktuální „má být“	197
c) Rozpětí, stupeň aktuálnosti a etická dimenze „má být“	199
d) Pluralita dimenzí a rozmanitost hodnot	200
19. Vztah mětí k subjektu	201
a) Stěžejní opěrný bod toho, co „má být“, v reálném bytí	201
b) Role subjektu v metafyzice mětí	202
c) „Má být“ a „máš vykonat“. Metafyzická slabost principu a síla subjektu	205
d) Hodnota a účel, mětí a chtění	207
e) Zdání subjektivnosti mětí a axiologická determinace	208
f) Subjekt a osoba	210
g) Podmíněnost personalita hodnotou a mětím	212
20. Mětí a finální nexus	214
a) Ke kategoriální analýze hodnoty a mětí	214
b) Primární a sekundární determinace	216
c) Finální nexus a trojvrstevná vazba	217
d) Přímá a zpětná determinace ve finálním nexu	219
e) Zdvojení a identita účelu	221
f) Providence a predestinace člověka	223
21. Teleologie hodnot a metafyzika člověka	224
a) Teleologie přírody a teleologie světa	224
b) Filosofický antropomorfismus a primát axiologické determinace	227
c) Popření člověka jako mravní bytosti a inverze základního kategoriálního zákona	228
d) Etika a ontologie, člověk a příroda	231

e) Teleologie člověka a „náhoda“	233
--	-----

VII. Metafyzické výhledy 235

22. Teleologické vzájemné působení	235
---	------------

a) Kauzálně finální prolnutí řad	235
--	-----

b) Homofinální a heterofinální společenství	236
---	-----

c) Rozpory mezi účely a konflikty mezi hodnotami	237
--	-----

23. Modální stavba mětí	239
--------------------------------------	------------

a) Problém modality hodnoty a mětí	239
--	-----

b) Ontologická nutnost a skutečnost	241
---	-----

c) Zrušení rovnováhy mezi možnostmi a nutností v aktuálním „má být“	243
--	-----

d) Modalita ideálního „má být“ a bytí hodnot o sobě	244
---	-----

e) Aporie svobodné nutnosti	246
-----------------------------------	-----

f) Svoboda, uskutečnění a umožnění	249
--	-----

24. K metafyzice osoby	251
-------------------------------------	------------

a) Personalistická metafyzika	251
-------------------------------------	-----

b) Schelerovo učení o osobě a aktu	253
--	-----

c) Akty a osoby jako předměty	255
-------------------------------------	-----

d) Personalita a subjektivita. „Já“ a „Ty“	257
--	-----

e) Osoba a svět	260
-----------------------	-----

25. Metafyzický personalismus	264
--	------------

a) Idea světa a idea boha	264
---------------------------------	-----

b) Jednotlivá osoba a souborná osoba	266
--	-----

c) „Osoby vyššího řádu“ a vědomí vyššího řádu	268
---	-----

d) Vzestupné řády soubornosti a sestupné řády personality	270
---	-----

e) Etika a teologie	272
---------------------------	-----